

NAAPURUUSOVITTELIJA AVAA SOLMUJA TALOYHTIÖISSÄ

Ei etsitä syyllisiä vaan ratkaisuja

Naapuruussovittelu voi olla ratkaisu tilanteeseen, jossa asukkaan elämä on kaventunut merkittävästi naapurin kiusanteon, melun tai muun häiriökäyttäytymisen takia.

Meihin voi ottaa yhteyttä kuka tahansa: riidan osapuolet, isännöitsijä, sosiaalityöntekijä, poliisi tai ulkopuolinen, joka näkee, että esimerkiksi omassa talossa on tilanne päällä, sanoo sovittelija **Kethlin Piirma** Naapuruussovittelun keskuksesta.

Piirma sovittelee naapuruusriitoja Pirkanmaalla. Sovittelijat palvelevat myös pääkaupunkiseudulla ja Varsinais-Suomessa.

Naapuruussovittelun aloitti aikoinaan Suomen Pakolaisapu ry, joka ratkoi kanta-vaestön ja maahanmuuttajien välisiä konflikteja. Vuonna 2015 perustettiin Naapuruussovittelun keskus.

Suurin osa käsiteltävistä konflikteista ei ole enää kantavaestön ja maahanmuuttajien välisiä. Myös kantavaestö riitelee keskenään, ja sovittelua tarvitaan sekä vuokratalo- että asunto-osakeyhtiöissä, Piirma sanoo.

Ongelma on voinut kyteä jo vuosia

Soviteltavat asiat ovat erimielisyyksiä ja arkisia asioita, jotka vaikuttavat asumisrauhaan ja viihtyvyyteen. Näitä ovat esimerkiksi koiran haukunta, musiikin soittaminen liian lujaa tai yörauhan puute. Jos-

Sovittelussa on tärkeää, että molemmat osapuolet tulevat kuulluksi, Kethlin Piirma sanoo.

kus ne ovat ihmissuhdeasioita, jotka eivät kuulu isännöitsijöille tai poliisille tai oikeastaan kenenkään toimivaltaan.

Henkilö on saattanut kärsiä samasta ongelmasta jo vuosia, ennen kuin hän lo-

pulta ottaa yhteyttä Naapuruussovittelun keskukseseen.

Voi olla, ettei hän ole koskaan tohtinut puhua ongelmasta naapurilleen. Tai sitten hän on puhunut ja ottanut yhteyttä kaikkiin mahdollisiin tahoihin saamatta apua. On myös tapauksia, jotka tulevat meille pikavauhtia. Häiriö on voinut alkaa vasta viikko sitten.

Sovittelutoiminta on osapuolille makсутonta. Asiat alkavat rullata tapauksen arvioinnin jälkeen.

Arvioimme aina ensin, onko tapaus soviteltavissa. Yleensä on, sillä uskomme, että kaikkea voi sovittaa. Sen jälkeen otamme yhteyttä riidan toiseen osapuoleen ja informoimme sovittelun aloittamisesta myös isännöitsijää, Piirma kertoo.

Seuraavaksi sovimme erilliset tapaamiset osapuolten kanssa. Niissä käydään läpi tilanne ja etsitään ratkaisuja tilanteen purkamiseksi. Jos osapuolet suostuvat, järjestetään yhteistapaaminen, jossa käydään läpi yhteisiä intressejä ja toiveita.

Yhteistapaaminen on keskustelu, jossa sovittelija jakaa puheenvuorot ja huolehtii, että keskustelu pysyy sovitteluperiaatteiden mukaisena. Molempien osapuolten pitää tulla kuulluksi. Olennaista on ratkaisujen etsiminen osapuolten näkökulmasta.

Sopimuksen toteutumista seurataan

Jos osapuolet pääsevät sopimukseen, tehdään sovittelusopimus, johon kirjataan konkreettisesti, mitä on sovittu. Tämä on tarkka vaihe, koska nyt avataan ja sanoitetaan osapuolten toiveet. Sovittelija tahtoo tietää, mitä tarkoitetaan esimerkiksi sillä, että haluaa elää normaalia elämää.

Sovittelusopimukseen merkitään seuranta-aika, jolloin sopimuksen täyttymistä seurataan. Se saattaa olla muutampia kuukausia. Jos tänä aikana tapahtuu häiriöitä, osapuolet voivat ottaa yhteyttä sovittelijaan.

Isännöitsijää pidetään tietoisena, että osapuolet on tavattu ja prosessi etenee, mutta keskustelujen sisällöistä hänelle ei kerrota.

Sovittelija on puolueeton ja vaitiolovelvollinen. Osapuolet voivat olla varmoja, että mitä ikinä he sanovat tai kertovat, se ei kulje ulkopuolisille.

Piirma arvioi, että noin 70 prosenttia riitatapauksista saadaan ratkaistuksi.

Sopimatta jääneet ovat yleensä niitä, joissa ei päästä yhteisiin tapaamisiin. Syynä voi olla pelko tai kykenemättömyys tapaamiseen, koska toinen osapuoli ärsyttää niin paljon. Syitä on monia, emmekä me pakota.

Toisaalta on käynyt niinkin, että

vaikka yhteistapaamista ei voitu järjestää, pelkät erillistapaamiset purkivat ja rauhoittivat tilanteen.

Sovittelija ei tuomaro

Naapuruussovittelun keskuksen sovittelijoiden koulutus ja aiempi työura vaihtelevat psykologista insinööriin. Kethlin Piirma on taustaltaan juristi.

Jo ennen oikeustieteen opintojani hain rikos- ja riita-asioiden vapaaehtoissovittelijaksi. Työskentelin tehtävässä kymmenen vuotta opintojen ja työn ohessa. Työskentelin yritysjuridiikan parissa, mutta olen ollut myös Lähi-idässä ja Balkanilla kriisinhallintatehtävissä, hän kertoo.

Pirkanmaan sovittelijana Piirma on toiminut elokuusta 2019 lähtien. Hänen mielestään ulkopuolisen sovittelijan kutumisesta riidan ratkaisijaksi on ehdottomasti hyötyä.

Sovittelijalla on aikaa kuunnella asukkaan asiaa ja taustalla olevaa huolta ja käydä asiaa läpi molempien osapuolten kanssa.

Me emme tuomaro, emmekä kerro, miten asioiden kuuluisi olla. Uskomme, että osapuolet itse ovat konfliktin parhaat ratkaisijat ja sovittelijan tehtävä on auttaa heitä, Piirma sanoo.

1.

TOIMEKSIANTO

Isännöitsijä, asumisneuvoja, asukas itse, sosiaalitoimi, poliisi, yhdenvertaisuusvaltuutettu, yhdistykset

2.

ERILLIS-TAPAAMISET

Motivointi

3.

SEURANTA-TAPAAMINEN

Kaikki näkökulmat esiin

4.

YHTEYDENOTTO OSAPUOLIIN

Yhteiset ratkaisut, sopimus käyttäytymisen muutoksesta

5.

YHTEISTAPAAMINEN/ YHTEISTAPAAMISET

Pitkö sopimus?

PALAUTE

Sovittelun lisäksi konsultointia ja koulutusta

SUURI osa Naapuruussovittelun keskuksen saamista yhteydenotoista tulee isännöitsijöiltä, jotka kokevat, etteivät he kykene hoitamaan riita-asioita työnsä lisäksi. Taidot eivät ehkä riitä sanaamaan vastaan-tilanteissa tai asioissa, jotka ovat järjestysääntöjen puitteissa, mutta jotka koetaan kuitenkin häiriöksi.

Sovittelun lisäksi järjestämme

myös koulutuksia isännöitsijöille, sosiaalityöntekijöille ja muille asumisen parissa työskenteleville. Koulutukset räätälöidään tarpeiden mukaan, **Kethlin Piirma** kertoo.

Tarjolla on peruskoulutusta konfliktien ennaltaehkäisyyn, sovittelun periaatteisiin ja prosesseihin sekä haastaviin asiakas kohtaamisiin. Jatkokoulutukses-

sa paneudutaan kahdenväliseen sovitteluun. Täydennyskoulutuksessa käsitellään laajoissa konflikteissa sovellettavaa yhteisösovittelua. Sitä tarvitaan esimerkiksi vaikeaan tilanteeseen ajautuneessa taloyhtiössä.

Koulutuksiin osallistujat ovat olleet jopa yllättyneitä siitä, miten vihaiseen yhteydenottoon oikein reagoimalla pys-

tyy vaikuttamaan tilanteen kehittämiseen ja ohjaamaan sitä rakentavaan suuntaan. Kyky ehkäistä konflikteja, rauhoittaa tilanne ja rakentavan dialogin hallinta ovat tarpeellisia taitoja kaikille.

Koulutukset ovat maksullisia, mutta naapuruussovittelu ja konsultaatio ovat maksutonta toimintaa.

Meille voi soittaa konsultaatiopu-

helun kiperissä tilanteissa, kun omat keinot loppuvat. Sovittelutapausten ”pankkimme” on monimuotoinen ja värikäs, ja sieltä löytyy todennäköisesti esimerkkejä, joiden avulla voimme auttaa, Piirma sanoo.

www.naapuruussovittelu.fi